

Autori

Olesea PLOTNIC

Rodica CRUDU

Natalia MOGOL

Dorin CIMIL

**DREPTUL PROPRIETĂȚII
INTELLECTUALE**

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
FACULTATEA DE DREPT
DEPARTAMENTUL DREPT PRIVAT

Olesea PLOTNIC, Rodica CRUDU, Natalia MOGOL, Dorin CIMIL

**DREPTUL
PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE
(NOTE DE CURS)**

*Aprobat de Consiliul
Calității al USM*

Chișinău, 2021
CEP USM

CZU 347.77/.78(075.8)

D 82

Recomandat de Departamentul Drept Privat și de Consiliul Facultății de Drept

Autori: *Olesea PLOTNIC, dr. hab., prof. univ. (Capitolele 2, 3, 5)*
Rodica CRUDU, dr., conf. univ. (Capitolele 1, 3)
Natalia MOGOL, dr., director general adjunct AGEPI (Capitolul 4)
Dorin CIMIL, dr., conf. univ. (Capitolele 6-9)

Recenzent: *Viorel IUSTIN, șef Direcție Brevete a Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova*

Acest material a fost realizat în cadrul Proiectului Jean Monnet Support to Associations in European Integration and Intellectual Property Protection Studies/EUPROIN, implementat de Asociația de Cultură Juridică Henri Capitant Moldova, nr. ref. 611344-EPP-1-2019-1-MD-EPPJMO-SUPPA

Pentru mai multe detalii accesați: <https://euproin.md/>

Sprrijinul acordat de Comisia Europeană pentru elaborarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar opiniile autorilor; iar Comisia nu poate fi trasă la răspundere pentru orice utilizare a informațiilor conținute în aceasta

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Dreptul proprietății intelectuale: (note de curs) / Plotnic Olesea, Crudu Rodica, Mogol Natalia, Cimil Dorin. – Chișinău: CEP USM, 2021. – 201 p.: fig.
Referințe bibliogr. la sfârșitul cap. – Apare cu sprijinul Comisiei Europene. – 100 ex.

ISBN 978-9975-159-00-5.

347.77/.78(075.8)

D 82

ISBN 978-9975-159-00-5

Se interzice fotocopierea lucrării date prin punctele de multiplicare.

Abaterea de la această normă atrage după sine răspundere contravențională pentru încălcarea dreptului de autor.

Extras din Codul contravențional:

Articolul 96. Încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe

„(1) Încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe prin:

a) reproducerea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe în cadrul desfășurării activității de întreprinzător tangențiale activității intelectuale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe, în special în domeniul literaturii, artei și științei, în scopul comercializării sau oferirii spre comercializare, importului, exportului, precum și stocarea, transportul exemplarelor de opere sau de fonograme în scopurile menționate, sau orice altă formă de valorificare a obiectelor dreptului de autor sau ale drepturilor conexe în scopul obținerii profitului, fără acordul titularului de drepturi;

se sancționează cu amendă de la 48 la 60 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

CUPRINS

PRELIMINARII	7
---------------------------	---

Partea I. INTRODUCERE GENERALĂ ÎN DREPTUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

Capitolul 1. ISTORIA DREPTULUI PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE	9
1.1. Istoria și evoluția brevetelor de invenție	10
1.2. Istoria și evoluția mărcilor	13
1.3. Istoria și evoluția drepturilor de autor	15
ÎNTREBĂRI ȘI TESTE DE EVALUARE A CUNOȘTINȚELOR	19
Referințe bibliografice	20

Capitolul 2. CONSIDERAȚII GENERALE CU PRIVIRE LA DREPTUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE	22
2.1. Conceptul de proprietate intelectuală.....	23
2.2. Noțiunea și locul dreptului de proprietate intelectuală în sistemul de drept privat	26
2.3. Importanța proprietății intelectuale și lupta împotriva contrafacerii	30
2.3.1. La nivel economic.	33
2.3.2. La nivelul sănătății și siguranței.	33
2.3.3. La nivelul crimei organizate.....	34
ÎNTREBĂRI ȘI TESTE DE EVALUARE A CUNOȘTINȚELOR	36
Referințe bibliografice	37

Capitolul 3. IZVOARELE DREPTULUI PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE.	40
3.1. Izvoare internaționale și europene	41
3.1.1. Convenții și tratate internaționale în domeniul brevetelor de invenție	42
3.1.1.1. Reglementarea activității de brevetare în Uniunea Europeană	43
3.1.2. Convenții și tratate internaționale în domeniul mărcilor.....	44
3.1.2.1. Reglementări UE în domeniul mărcilor	45
3.1.3. Convenții și tratate internaționale în domeniul desenelor și modelelor industriale.....	46
3.1.3.1. Cadrul juridic european în domeniul desenelor și modelelor	46
3.1.4. Convenții și tratate internaționale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe.....	47

3.1.4.1. Legislația UE privind drepturile de autor.....	49
3.1.5. Sistemul internațional de protecție al soiurilor de plante	50
3.1.5.1. Sistemul UE de protecție al soiurilor de plante.....	51
3.1.6. Convenții și tratate cu privire la protecția indicațiilor geografice (IG).....	52
3.1.6.1. Protecția indicațiilor geografice în UE.....	52
3.2. Izvoare naționale	53
ÎNTREBĂRI ȘI TESTE DE EVALUARE A CUNOȘTINȚELOR.....	57
Referințe bibliografice	58

Partea II. PRINCIPALELE CATEGORII ALE DREPTULUI PROPRIETĂȚII INTELECTUALE

Capitolul 4. DREPTUL PROPRIETĂȚII INDUSTRIALE.....	60
4.1. Creații tehnice și creații ce țin de aspectul exterior al unui produs.....	61
4.1.1. Invenții	61
4.1.2. Soiuri de plante	67
4.1.3. Desene și modele industriale.....	69
4.2. Semne distinctive și de calitate	72
4.2.1. Mărci de produse și servicii	73
4.2.2. Indicații geografice și denumiri de origine	77
4.2.3. Specialități tradiționale garantate.....	82
4.3. Obiecte ale proprietății industriale cu regim special	83
4.3.1. Secretul comercial (know-how)	83
4.3.2. Numele comercial	84
ÎNTREBĂRI ȘI TESTE DE EVALUARE A CUNOȘTINȚELOR.....	85
Referințe bibliografice	86
Capitolul 5. DREPTURILE DE AUTOR ȘI DREPTURILE CONEXE	88
5.1. Drepturile de autor	89
5.1.1. Definirea drepturilor de autor.....	89
5.1.2. Condițiile de protecție a drepturilor de autor	92
5.1.3. Titularii drepturilor de autor.....	98
5.2. Drepturile conexe.....	103
5.2.1. Definirea dreptului conex.....	103
5.2.2. Beneficiarii drepturilor conexe	104
ÎNTREBĂRI ȘI TESTE DE EVALUARE A CUNOȘTINȚELOR.....	109
Referințe bibliografice	110

Partea III. DREPTURILE DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

Capitolul 6. DREPTURILE CONFERITE DE TITLURILE DE PROPRIETATE INDUSTRIALĂ.....	112
6.1. Conținutul drepturilor de proprietate industrială	112
6.1.1. Invenții	112
6.1.2. Soiuri de plante	116
6.1.3. Modele și desene industriale	117
6.1.4. Mărci	118
6.1.5. Indicațiile geografice.....	119
6.2. Durata drepturilor de proprietate industrială.....	120
6.3. Considerații speciale privind coproprietatea și obiectele de proprietate industrială create de salariați.....	121
6.4. Limitările drepturilor de proprietate industrială.....	125
6.4.1. Invențiile	125
6.4.1.1. Limite generale.....	125
6.4.1.2. Limite speciale	127
6.4.2. Mărcile	131
6.4.3. Soiurile de plante.....	132
6.4.4. Desenul sau modelul industrial	132
ÎNTREBĂRI ȘI TESTE DE EVALUARE A CUNOȘTINȚELOR.....	133
Referințe bibliografice	134
Capitolul 7. CONȚINUTUL DREPTULUI DE AUTOR	136
7.1. Dreptul moral sau nepatrimonial al autorului	136
7.1.1. Caracteristicile drepturilor morale ale autorului	136
7.1.2. Conținutul drepturilor morale ale autorului	137
7.2. Drepturile patrimoniale ale autorului.....	140
7.3. Durata drepturilor de autor.....	150
7.4. Limitări ale dreptului de autor	152
7.4.1. Limitările pentru folosința privată	153
7.4.2. Reproducerea reprografică de către biblioteci, arhive și de alte instituții	154
7.4.3. Utilizarea programelor pentru calculator și a bazelor de date. Decompilarea programelor pentru calculator.....	155
7.4.4. Reproducerea temporară a operelor	155
ÎNTREBĂRI ȘI TESTE DE EVALUARE A CUNOȘTINȚELOR.....	158
Referințe bibliografice	159

Capitolul 8. ASIGURAREA RESPECTĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ	161
8.1. Prevederi legale.....	161
8.2. Asigurarea respectării drepturilor pe piața internă.....	162
8.2.1. Mijloace de drept civil	162
8.2.1.1. Jurisprudență	169
8.2.2. Mijloace de drept penal.....	172
8.2.3. Mijloace de drept administrativ	176
8.3. Asigurarea respectării drepturilor la frontierele vamale	178
8.3.1. Măsurile de intervenție ale organului vamal.....	180
8.3.2. Măsurile incidente mărfurilor care aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală.....	181
8.3.3. Asigurarea respectării drepturilor de proprietate industrială.....	182
ÎNTREBĂRI ȘI TESTE DE EVALUARE A CUNOȘTINȚELOR.....	183
Referințe bibliografice	184
Capitolul 9. REGIMUL JURIDIC AL SECRETULUI COMERCIAL ÎN REPUBLICA MOLDOVA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ	186
9.1. Cadrul normativ național de reglementare a secretului comercial.....	186
9.2. Cadrul normativ internațional de reglementare a secretului comercial ..	187
9.3. Repere juridice de calificare și protejare a secretului comercial.....	189
9.4. Secretul comercial și alte clauze conexe cu regim juridic apropiat.....	191
9.5. Mijloacele juridice de protejare a secretului comercial	192
ÎNTREBĂRI ȘI TESTE DE EVALUARE A CUNOȘTINȚELOR.....	195
Referințe bibliografice	196

PRELIMINARII

Dreptul proprietății intelectuale constituie o disciplină la nivel de licență și de master, având ca obiect de studiu relațiile în domeniul apariției, utilizării și protecției obiectelor de proprietate intelectuală. Proprietatea intelectuală este un set de drepturi exclusive ale unui cetățean sau ale unei entități juridice asupra rezultatelor activității creative, intelectuale, precum și asupra mijloacelor de individualizare a persoanelor fizice și juridice, a produselor, a lucrărilor și a serviciilor (denumirea companiei, marca de produs, marca de serviciu etc.) echivalat cu acestea conform regimului juridic. Globalizarea comerțului și intensificarea comerțului online impun schimbarea abordărilor privind supravegherea și protecția proprietății intelectuale prin aplicarea eficientă a mecanismelor și a instrumentelor juridice și/sau economice.

Cu referire la practica Uniunii Europene se constată că, în prezent, libera circulație a mărfurilor este calea de realizare a unei piețe deschise pentru afaceri în Europa. Noul cadru legislativ privind comerțul în Uniunea Europeană a fost transpus treptat în sistemul Republicii Moldova prin armonizarea legislației din domeniul proprietății intelectuale, fiind un răspuns la tendința de integrare europeană. Acesta constă dintr-un pachet larg de măsuri menite să elimine obstacolele rămase în calea liberei circulații a produselor și oferă un impuls major pentru comerțul cu bunuri între statele membre ale Uniunii Europene.

Prin elementele noi incluse în *Notele de curs* la disciplina „Dreptul proprietății intelectuale” se urmărește o abordare inovativă care creează premisele consolidării unui sistem de protecție a proprietății intelectuale, menit să contribuie la dezvoltarea economică, socială și culturală a Republicii Moldova prin elucidarea principalelor categorii ale proprietății intelectuale (drepturile proprietății industriale, dreptul de autor și drepturile conexe) și prin identificarea și valorificarea drepturilor conferite de proprietatea intelectuală.

Scopul principal urmărit la elaborarea *Notelor de curs* este concretizat prin formarea și dezvoltarea disciplinei la nivel de master, *Dreptul proprietății intelectuale* al următoarelor competențe profesionale: cunoașterea conceptelor, teoriilor, paradigmatelor și metodologiei din domeniul proprietății intelectuale; utilizarea cunoștințelor în culegerea datelor și a informațiilor referitoare la probleme concrete de drept al proprietății intelectuale; aplicarea legislației Republicii Moldova, a altor instrumente juridice europene și internaționale; aplicarea tehnicilor și instrumentelor specifice din domeniul juridic la soluționarea problemelor de ordin practic; exprimarea viziunilor proprii față de reglementări sau coliziuni de drept; utilizarea de tehnici, metode și procedee în vederea formulării soluțiilor interpretative ale normelor juridice; formularea propunerilor în vederea perfecționării cadrului legal existent; îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii juridice; utilizarea eficientă a resurselor de comunicare, a surselor de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională.

Insistând asupra caracterului complementar al *Notelor de curs* la disciplina „Dreptul proprietății intelectuale”, atenționăm că lucrul cu prezenta lucrare nu poate substitui cercetarea surselor normative și a literaturii științifice. Respectiv, studenții vor apela, în

primul rând, la studierea temei propuse, în al doilea rând, cercetarea surselor normative și a literaturii pentru a completa cunoștințele obținute și, în final, prin verificare, realizarea sarcinilor propuse prin teste-grilă. Suplimentar, aceasta va contribui la o abordare vizuală și logică a materialului prezentat de către titularii de curs.

Notele de curs constituie rezultatul unor observări și experiențe constante efectuate de către autori pe parcursul realizării proiectului „Jean Monnet Support to Associations in European Integration and Intellectual Property Protection Studies” ce aduce o valoare adăugată lucrării. Preconizată pentru stimularea reflecției independente, a capacității de analiză și înțelegere a realităților raporturilor juridice cu elemente străine, lucrarea îi va ajuta pe studenți în cadrul cursurilor și al orelor practice, realizate atât în studiile de licență, cât și în cele de masterat.

Notele de curs „Dreptul proprietății intelectuale” sunt alcătuite în baza legislației în vigoare, a literaturii juridice de specialitate, a practicii judiciare, fiind destinate pentru a fi utilizate în instituțiile de învățământ superior cu profil juridic, economic, precum și de către practicieni: avocați, mandatar autorizați, judecători ș.a.